

فارسی دهم

فارسی (۱) - دوره دوم متوسطه
رشته های ریاضی - تجربی - انسانی

قابل استفاده دبیران ادبیات و دانش آموزان

♦ دکتر علی سلطانی گرد فرامری

سرشناسه : سلطانی گردفرامرزى، على
 عنوان و پديد آور : فارسى (پايه دهم - دوره دوم متوسطه - رشته هاى رياضى - تجربى - انسانى)
 تأليف: دکتر على سلطانى گردفرامرزى
 مشخصات نشر : تهران: مبتکران، پيشروان، ۱۳۹۵.
 مشخصات فردى : ۲۱۶ ص
 شابک : ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۰۷ - ۲۵۶۵ - ۸
 يادداشت : فهرست نويسى براساس اطلاعات فيبا.
 يادداشت : فهرست نويسى کامل اين اثر در نشانی: <http://opac.nlai.ir> قابل دسترسى است.
 کتابخانه ملي ايران : ۲۰۶۹۱۰

انتشارات پيشروان (پروانه نشر: ۲۶۲۳)

ناشر: انتشارات مبتکران (پروانه نشر: ۱۶۶۰۰۰)

تهران: ميدان انقلاب، خيابان فخررازى، خيابان نظرى شرقى، پلاک ۵۹، کدپستی ۱۳۱۴۷۶۴۹۶۱

تلفن ۶۱۰۹۴۰۰۰ دورنگار ۶۱۰۹۴۱۵۵

نام کتاب: فارسى دهم
 مؤلف: على سلطانى گردفرامرزى
 چاپ اول: ۱۳۹۵
 شمارگان: ۳۰۰۰ جلد
 حروف نگارى: مبتکران
 ليتوگرافى: رسام گرافيك
 چاپ: کيمياقلم

فروشگاه اینترنتی مبتکران
www.mobtakeran.com

بها: ۱۷۰۰۰ تومان

حقوق چاپ و نشر، محفوظ و مخصوص ناشر است و هرگونه کپی برداری
 و نقل مطالب بدون اجازه ناشر پیگرد قانونی دارد

آزمون چهارگزینه‌ای فصل چهارم ۱۰۶

فصل ۵ ◀ ادبیات انقلاب اسلامی

- درس نهم: دریادلان صف‌شکن ۱۱۵
 گنج حکمت: یک گام فراتر ۱۱۸
 درس یازدهم: خاک آزادگان ۱۲۰
 روان‌خوانی: شیرزنان ایران ۱۲۴
 آزمون تشریحی فصل پنجم ۱۲۹
 آزمون چهارگزینه‌ای فصل پنجم ۱۳۳

فصل ۶ ◀ ادبیات حماسی

- تشریح حماسه ۱۳۹
 درس دوازدهم: رستم و اشکبوس ۱۴۰
 گنج حکمت: جاه و چاه ۱۴۶
 درس سیزدهم: گردآفرید ۱۴۹
 شعرخوانی: دلیران و مردان ایران زمین ۱۵۴
 آزمون تشریحی فصل ششم ۱۵۷
 آزمون چهارگزینه‌ای فصل ششم ۱۶۰

فصل ۷ ◀ ادبیات داستانی

- درس چهاردهم: طوطی و بقال ۱۶۷
 گنج حکمت: کوزه ۱۷۱
 درس پانزدهم: شیر و شر ۱۷۳
 روان‌خوانی: طرآن ۱۸۰
 آزمون تشریحی فصل هفتم ۱۸۲
 آزمون چهارگزینه‌ای فصل هفتم ۱۸۵

فصل ۸ ◀ ادبیات جهان

- درس هفدهم: سپیده دم ۱۹۱
 گنج حکمت: مزار شاعر ۱۹۶
 درس هجدهم: عظمت نگاه ۱۹۸
 روان‌خوانی: بینوایان ۲۰۲
 ◀ نیایش: ای خدا ۲۰۶
 آزمون تشریحی فصل هشتم ۲۰۸
 آزمون چهارگزینه‌ای فصل هشتم ۲۱۳

مقدمه ۴

◀ ستایش: به نام کردگار ۵

فصل ۱ ◀ ادبیات تعلیمی

- درس یکم: چشمه و سنگ ۱۳
 آزمون تشریحی ستایش و درس اول فصل اول .. ۱۹
 گنج حکمت: خلاصه دانش‌ها ۲۳
 درس دوم: از آموختن، ننگ مدار ۲۴
 روان‌خوانی: خسرو ۲۷
 آزمون تشریحی فصل اول ۳۲
 آزمون چهارگزینه‌ای فصل اول ۳۵

فصل ۲ ◀ ادبیات سفر و زندگی

- درس سوم: سفر به بصره ۴۱
 گنج حکمت: گرگ و سگ ۴۶
 درس پنجم: کلاس نقاشی ۴۹
 روان‌خوانی: پیرمرد، چشم ما بود ۵۲
 آزمون تشریحی فصل دوم ۵۵
 آزمون چهارگزینه‌ای فصل دوم ۵۹

فصل ۳ ◀ ادبیات غنایی

- درس ششم: مهر و وفا ۶۵
 شناخت ادبیات غنایی و غزل ۶۵
 گنج حکمت: حقّه راز ۶۸
 درس هفتم: جمال و کمال ۷۰
 شعرخوانی: بوی گل و ریحان‌ها ۷۶
 آزمون تشریحی فصل سوم ۷۹
 آزمون چهارگزینه‌ای فصل سوم ۸۳

فصل ۴ ◀ ادبیات پایداری

- درس هشتم: در سایه‌سار نخل ولایت ۸۹
 گنج حکمت: دیوار عدل ۹۷
 درس نهم: غرّش شیران ۹۸
 شعرخوانی: باز این چه شورش است ۱۰۱
 آزمون تشریحی فصل چهارم ۱۰۳

به نام خداوند بخشاینده مهربان

مقدمه:

با عرض ارادت و درود به دبیران دانشمند و بزرگوار و دانش آموزان گرامی، به آگاهی می‌رساند که:

مطالب در این کتاب، بدین صورت است:

۱. معنی تمام واژه‌ها به ترتیب کاربرد در درس.
۲. آرایه‌های ادبی تمامی جمله‌ها و ابیات به ترتیب کاربرد.
۳. بیان نکته‌های دشواری خاص دروس
۴. شرح معنی کامل ابیات و جمله‌های دروس
۵. توضیح مواردی که در بخش «متن پژوهی» مطرح شده است.
۶. معرفی شاعران و نویسندگان
۷. در پایان هر فصل، یک آزمون کامل تشریحی که تمامی فصل را در خود نشان می‌دهد با پاسخ تشریحی.
۸. در پایان هر فصل، یک آزمون تستی که دربرگیرنده تمام مطالب آن فصل است با پاسخ تشریحی.

امید است که این خدمت ناقابل مورد بهره‌گیری دبیران بزرگوار و دانش آموزان عزیز قرار گیرد زیرا توضیحات و آزمون‌های این کتاب آموزنده و رفع‌کننده تمامی اشکالات است. از جناب آقای یحیی دهقانی، مدیریت ارجمند انتشارات مبتکران سپاسگزارم که به لطف ایشان این کتاب به مرحله چاپ و پخش رسیده است.

علی سلطانی گردفرامری